

norway
grants

eea
grants
iceland liechtenstein norway

Tuuleenergeetika teemaplaneering Saare, Hiiu, Lääne ja Pärnu maakonnas

ESKIISLAHENDUSE

SELETUSKIRI

OÜ Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8, Tartu
Pärnu mnt 27, Tallinn
<http://www.hendrikson.ee>
hendrikson@hendrikson.ee

Töö nr 1337/10

Oktoober 2010

SISUKORD

1 Sissejuhatus. Ülevaade planeeringu vajadusest, eesmärkidest ja protsessist	2
2 Tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade väljaselgitamine	3
2.1 Sobivate alade väljaselgitamiseks teostatud analüüsi põhimõtete selgitus	3
2.2 Tsoonide selgitus	4
2.2.1 Tõenäoliselt ebasobivad alad	4
2.2.2 Täiendavat tähelepanu vajavad alad	7
2.2.3 Põhimõtteliselt sobivad alad	9
2.2.4 Võimalikud elektrituulikute arendusalad/	9
arenduspiirkonnad.....	9
3 Teemaplaneeringu lahendus	10
3.1 Võimalike elektrituulikute arendusalad	10
3.2 Võimalike tuuleelektrijaamade võrguga liitumine.....	12
3.3 Teemaplaneeringuga seatavad tuuleenergeetika arendamise põhimõtted ja teemaplaneeringu elluviimise võimalused	15
3.3.1 Tuuleenergeetika arendamise põhimõtted.....	15
3.3.2 Kompensatsioonimehhanismid kohaliku kogukonna hüvanguks	16
3.3.3 Teemaplaneeringu elluviimine läbi järgnevate planeeringute	19
TEEMAPLANEERINGU KAARDID	20

1 Sissejuhatus. Ülevaade planeeringu vajadusest, eesmärkidest ja protsessist

Saare, Hiiu, Lääne ja Pärnu Maavalitsused algatasid tuuleenergeetika teemaplaneeringu koostamise koos keskkonnamõju strateegilise hindamisega. Teemaplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamine on algatatud Saare maavanema 18.09.2009 korraldusega nr 814, Hiiu maavanema 22.09.2009 korraldusega nr 160, Lääne maavanema 26.08.2009 korraldusega nr 97 ja Pärnu maavanema 18.09.2009 korraldusega nr 109.

Teemaplaneeringu koostamise eesmärk on analüüsida strateegilisel tasandil tuuleenergeetika arendamise võimalusi Lääne-Eestis. Avaliku planeeringuprotsessi ja kaalutlemise käigus selgitatakse välja alad (võimalik elektrituulikute ala), kus tuuleparkide rajamine on põhimõtteliselt võimalik ja otstarbekas.

Teemaplaneeringu kehtestamise tulemusena selguvad:

- tuuleenergeetika ruumilise arengu **põhimõtted**;
- tuuleparkide rajamiseks sobilikud **maa-alad**;
- elektri **ülekandeliinide põhimõttelised asukohad**;
- planeeringu **elluviimise võimalused, sh soovitused kohaliku kogukonna kompensatsioonimehhanismideks**.

Planeering keskendub tuuleparkidele kui nn olulise ruumilise mõjuga objektidele (PlanS § 29² lg 2 kehtestatava määruse alusel, hetkel kehtiva määruse kohaselt rohkem kui 5 tuulikuga tuuleelektrijaam koguvõimsusega üle 7,5 MW). Planeeringus käsitletavate elektrituulikute puhul peetakse silmas suure võimsusega, üldjuhul üldisesse elektrivõrku ühendatavaid, elektrituuliku. Suure võimsusega tuulikuteks on käesoleva teemaplaneeringu kontekstis määratletud elektrituulikud võimsusega alates 500 kW. Alla 500 kW tuulikute temaatikat teemaplaneering ei käsitle.

Käesoleva planeeringu koostamisel ollakse teadlikud, et tuuleenergeetika tehnoloogia areng on viimastel aastakümnetel olnud väga kiire ja tõenäoliselt jätkub areng ka edaspidi. Käesoleva planeeringu koostamisel ei ole võimalik tehnoloogia edasist arengut täpselt ette näha, seetõttu on käesolev planeering üldjoontes kehtiv torutorniga horisontaalse võlliga kolmelabaliste elektrituulikute osas, mille maksimaalne torni kõrgus on kuni 175 meetrit ning rootori diameeter on kuni 150 meetrit (seega maksimaalne kõrgus 250 meetrit).

Ülejäänud planeeringuala osas esitab planeering kogu ruumi ulatuses informatsiooni ruumipunktide tõenäolise sobilikkuse või mittedobilikkuse kohta elektrituulikute püstitamiseks (nn tsoneering ehk sobivusanalüüs). Informatsioon on teemaplaneeringu koostamise hetke andmete seisul arvestav ning lähtub maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu üldistusastmest.

Teemaplaneering koosneb käesolevast seletuskirjast, kaartidest (maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu põhijoonis M 1:100 000 või M 1:125 000; tuuleparkide asukohtade sobivuse üldistatud analüüsikaart M 1:100 000 või 1:125 000, tuulikuparkide asukohtade sobivuse üksikasjalik analüüsikaart M 1:20 000), teemaplaneeringu protsessi ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandest.

Merealasad käesoleva teemaplaneeringuga ei planeerita, kuid merre markeeritakse võimalikud ülekandeliinide põhimõttelised asukohad.

Protsessi läbiviimiseks ja sisuliste otsuste vastuvõtmiseks moodustati juhtrühm, kuhu kuuluvad Saare, Hiiu, Lääne ja Pärnu Maavalitsuste esindajad. Juhtrühma tööd konsulteerisid OÜ Hendrikson&Ko esindajad. Planeeringuprotsessi põhjalikum lahtikirjutus on toodud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande ja planeeringuprotsessi köites.

2 Tuuleenergeetika arendamiseks sobivate alade väljaselgitamine

2.1 Sobivate alade väljaselgitamiseks teostatud analüüsi põhimõtete selgitus

Tuuleelektrijaamade asukohtade sobivuse analüüsi koostamise eesmärk on kogu planeeringuala hõlmava süstemaatilise käsitlemise kaudu aidata kaasa tuuleparkide arendamiseks sobivate või mittedobivate alade väljaselgitamisele. Planeeringuala kogu ruumi ulatuses antakse informatsiooni ruumipunktide tõenäolise sobilikkuse või mittedobilikkuse kohta elektrituulikute püstitamiseks (**nn tsoneering ehk sobivusanalüüs**).

Koostatud analüüs on aluseks võimalike elektrituulikute arendusalade väljaselgitamisele koostöös omavalitsustega ning arvesse võttes kohalikul tasandil olulist infot.

Teostatud analüüsis tugineti geoinformaatilisele meetodile, mille käigus vaadeldi, klassifitseeriti ning hinnati ruumiandmete kihte lähtudes sobivusest tuuleenergeetika arendamiseks.

Ruumiandmete klassifitseerimisel lähtuti järgmistest kriteeriumi tüüpidest:

- ✓ Tõenäoliselt ebasobivad alad;
- ✓ Täiendavat tähelepanu vajavad alad (tingimuslikud kriteeriumid ehk need, mis võivad olla mittedobitava iseloomuga, kuid analüüsivad iga üksikjuhtumi puhul eraldi);
- ✓ Põhimõtteliselt sobivad alad.

Kokku analüüsiti ruumiandmeid 30 kriteeriumi lõikes. Ülevaade analüüsis kasutatavatest kriteeriumitest on esitatud ptk-s 2.2. Kasutatud kriteeriumite puhul on lähtunud kehtivast seadusandlusest ning võetud arvesse ametkondade ja kohalike omavalitsuste poolsed seisukohad ja soovitused.

Analüüsi täpsus on määratud eeskätt kasutatud kaardikihtide ja andmebaaside täpsusega. Tuuleparkide täpsemal planeerimisel ei tohiks tsoonide ja alade väljajoonistunud piire dogmaatiliselt järgida, kuna kogu ulatuslikku piirkonda hõlmava analüüsi üldisel „lennukõrgusel“ võib esineda vigu (näiteks mõni elamuna kaardile kantud hoone on tegelikkuses ärihoone vms). Samuti võib olla elanikke, kes ise on huvitatud maaomanikuna täiendava tulu saamisest läbi tuulikute paiknemise oma maal ja lepivad näiteks müra nn rahuldava tasemega (piirtase), mitte nn hea tasemega (taotlustase on olnud lähtekriteerium sobivusanalüüsi läbiviimisel).

Konkreetse tuulepargi täpsemal planeerimisel tuleb kontrollida analüüsis kajastatud informatsiooni vastavust hetkeolukorrale, samuti kohalike omavalitsuste kehtestatud planeeringute lahendustele.

2.2 Tsoonide selgitus

Alljärgnevas peatükis tuuakse ära tsoonid (tõenäoliselt ebasobivad alad, täiendavat tähelepanu vajavad alad, põhimõtteliselt sobivad alad) ning kirjeldatakse analüüsi aluseks olevaid kriteeriume.

2.2.1 Tõenäoliselt ebasobivad alad

Tuulepargi rajamist tõenäoliselt välistavate ehk tõenäoliselt ebasobiva ala kriteeriumitena on analüüsi koostamisel määratud:

- ✓ asustusalad, olemasolevad elamud;
- ✓ puhke- ja virgestusalad;
- ✓ kaitstavad loodusobjektid, Natura 2000 võrgustik ja vääriselupaigad;
- ✓ suured infrastruktuuri elemendid (kõrgepingeliinid, riigimaanteed, raudtee, gaasitrass, telekommunikatsiooni mastid);
- ✓ riigikaitse objektid (näiteks harjutusväljakud);
- ✓ veekogud;
- ✓ surnuaiad
- ✓ lennuväljad

2.2.1.1 Asustusalad. Olemasolevad elamud ja ühiskondlikud hooned

Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud kõik elu ja –ühiskondlikud hooned ning määratud nende ümber puhverala 500 m (mis suurel osal juhtudel tagab 40 dB mürataseme). Tuulikute paigutamisel tõenäoliselt ebasobivateks aladeks määratleti elamud ja elamualad koos neid ümbritseva puhveralaga. Teemaplaneeringu koostamise protsessi käigus on puhverala ulatust täpsustatud muuhulgas kohalike omavalitsuste seisukohti arvestades järgmiselt:

- Saare maakonnas 1000 m
- Hiiu maakonna 2000 m
- Lääne maakonnas 1000 m, välja arvatud Martna vald 2000 m
- Pärnu maakonnas 1000 m, väljaarvatud Vändra vald 500 m

Võimalike elektrituulikute arendusalade väljaselgitamisel on arvestatud eeltoodud puhvri ulatusega, kui omavalitsus ei ole toonud välja täiendavaid argumente. Erisused omavalitsuste kaupa on toodud kriteeriumite kirjeldustes.

2.2.1.2 Puhke- ja virgestusalad

Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud kõik teadaolevad puhke- ja virgestusalad, sh RMK puhkealad ning määratud nende ümber puhverala 500 m. Tuulikute paigutamisel tõenäoliselt ebasobivateks aladeks määratleti puhkealad koos neid ümbritseva puhveralaga. Teemaplaneeringu koostamise protsessi käigus on puhverala ulatust täpsustatud muuhulgas kohalike omavalitsuste seisukohti arvestades järgmiselt:

- Hiiu maakonnas Kõrgessaare vallas RMK puhkealadel 2000 m
- Lääne maakonnas 1000 m

2.2.1.3 Kaitstavad loodusobjektid. Natura 2000 võrgustik. Vääriselupaigad

Paljud looduslikult väärtuslikud alad on tuuleenergeetika arendamiseks ebasobivad ja tuulikute püstitamine nendel aladel võib kaasa tuua olulist negatiivset keskkonnamõju. Selliste alade hulka kuuluvad kehtiva seadusandlusega kaitstavad alad:

- ✓ Kaitstavad loodusobjektid (kaitsealad, hoiualad, kaitsealused liigid, püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid ja kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid), mille kaitse tuleneb *Looduskaitseseadusest*;
- ✓ Projekteeritavad kaitsealad;
- ✓ Vääriselupaigad, mille kaitse tuleneb *Metsaseadusest*;
- ✓ Natura 2000 loodus- ja linnualade võrgustik (*Looduskaitseseadus*);

Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud kõikide nimetatud objektide territoorium koos piiranguvööndiga (kui see on määratud) ning määratletud need tuulikute ehitamiseks tõenäoliselt ebasobivateks aladeks.

Kriteerium ei ole siiski absoluutne – näiteks geoloogilise või maastikulise iseloomuga kaitsealuse objekti, samuti taime kasvukoha (tuuliku püstitamisel mitte otseselt kasvukoha peale) korral ei pruugi tuulikute mõju olla sedavõrd suur, et see välistaks tuulikute rajamise. Seetõttu ei saa kriteeriumi võtta absoluutsena ja iga projekti tuleb vaadelda ja hinnata eraldi (Nt KMH/KSH raames).

Tulenevalt kaitstava loodusobjekti iseloomust ja kaitse-eesmärkidest on ametkondade ettepanekul osadele objektidele määratud puhvertsoon, mistõttu tuulikute planeerimiseks tõenäoliselt ebasobiva ala ulatus on laienenud (kaitstavate linnuliikide püsielupaikade ümbrused, lindude peamised rändekoridorid, „pudelikaelad“ jne). Kaardile märgitud tuuleparkide planeerimiseks ebasobivate looduskaitsealuste alade ja puhvertsoonide ulatused kaitstavate loodusobjektide ümber on esitatud KSH aruande ja protsessi köites.

2.2.1.4 Suured infrastruktuuri elemendid

Suured infrastruktuuri elemendid on kõrgepingeliinid, riigimaanteed, raudtee, gaasitrass, telekommunikatsiooni mastid. Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud kõik teadaolevad infrastruktuuri elemendid ning määratud nende ümber puhverala 150 meetrit (hüpoteetiline tuuliku kõrgus), mis on tuulikute püstitamiseks tõenäoliselt ebasobiv ala.

Teemaplaneeringu koostamise protsessi käigus on Hiiu maakonna Käina valla seisukohti arvestades tugimaanteele määratud puhverala 150 meetrilt laiendatud 2000 meetrile, mis on Käina valla hinnangul tuuleparkide rajamiseks tõenäoliselt ebasobiv ala.

2.2.1.5 Veekogud

Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud kõik veekogud ja nende ehituskeeluvööndid, mis on tuulikute püstitamiseks tõenäoliselt ebasobiv ala (vastavalt Looduskaitseeseadusele on ehituskeeluvööndisse uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud). Vastavalt Looduskaitseeseadusele laieneb metsamaal veekogu ehituskeeluvöönd piiranguvööndi piirini, kuid kaardi üldine täpsusaste ei võimalda ehituskeeluvööndi laiendatud ala näitamist tuulikute püstitamiseks ebasobiva alana. Veekogu ehituskeeluvööndi ulatus tuleb täpsustada igal konkreetsel juhul eraldi hilisema jätkuprojekti koostamise raames.

2.2.1.6 Surnuaiad

Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud kõik surnuaiad ja nende ümber puhverala 500 m, mis on tuulikute püstitamiseks tõenäoliselt ebasobiv ala. Kuigi surnuaia vahetusse lähedusse tuulikute paigutamine ei too kaasa otsest negatiivset mõju, võivad tuulikud mõjuda surnuaia läheduses liialt häirivatena, mistõttu tuulikute püstitamine sinna on mitesobiv.

2.2.1.7 Lennundus

Lennuliikluse seisukohalt on kõrgete rajatistega (elektrituulik) arvestamine oluline eeskätt lennuväljade lähiümbruses ohutu lennuliikluse tagamiseks. Vastavalt Lennundusseadusele kehtestatakse maa-alal lennuvälja ja kopteriväljaku ümberehitistele ohutu lennuliikluse tagamise eesmärgil kõrguspiirangud.

2.2.2 Täiendavat tähelepanu vajavad alad

Täiendavat tähelepanu vajavad alad on alad, mis otseselt tuulepargi rajamist ei välista, kuid vajavad protsessi käigus täiendavat tähelepanu. Analüüsis käsitletakse neid kui tuulikupargi rajamisel täiendavat tähelepanu vajavad alasid, ehk alasid, mis võivad olla mittedoovitava iseloomuga, kuid analüüsitavad iga üksikjuhtumi puhul eraldi.

Tuulikupargi asukoha valikul tõsist tähelepanu vajavad kriteeriumid on:

- ✓ Roheline võrgustik;
- ✓ Väärtuslikud maastikud;
- ✓ Kaitsestaatuseta loodusväärtuslikud objektid ja kaitstavate objektide puhvertsoonid;
- ✓ Mälestised ja pärandkultuuri objektid;
- ✓ Maardlad;

2.2.2.1 Roheline võrgustik

Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud roheline võrgustiku alad maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ kui täiendavat tähelepanu vajavad alad. Tuulepargid võivad, kuid ei pruugi rohekoridoride toimimisele mõjuda negatiivselt. Hea planeeringulahenduse ning läbikaalutud info korral on tuuleparkide rajamine roheline võrgustiku alale üldjuhul võimalik. Tuuleparkide planeerimisel/projekteerimisel tuleb selle rajamise võimalikkust roheline võrgustiku alale kaaluda ja hinnata igal konkreetsel üksikjuhul eraldi, et oleks tagatud roheline võrgustiku toimimine ja sidusus.

Teemaplaneeringu koostamise protsessi käigus on Hiiu maakonna Kõrgessaare valla seisukohti arvestades määratud roheline võrgustiku ala ja seda ümbritsev puhverala 2000 m ulatuses tuuleparkide rajamiseks tõenäoliselt ebasobivaks alaks.

2.2.2.2 Väärtuslikud maastikud

Analüüsi koostamise käigus on kaardile kantud väärtuslikud maastikud maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ kui täiendavat tähelepanu vajavad alad. Need on maastikud, kus tuuleparkide planeerimisel/projekteerimisel tuleb arvestada väärtustega, mis on olnud aluseks ala väärtuslikuks maastikuks määratlemisel. Tuulepargid võivad, kuid ei pruugi, väärtuslike maastike väärtusi kahjustada. Hea planeeringulahenduse ning läbikaalutud info korral on tuuleparkide rajamine väärtuslikule maastikule üldjuhul lubatud.

Teemaplaneeringu koostamise protsessi käigus on Hiiu maakonna Käina valla seisukohti arvestades määratud väärtuslike maastike ümber puhverala 2000 m, mida käsitletakse tuuleparkide rajamiseks tõenäoliselt ebasobiva alana.

2.2.2.3 Kaitsestaatuseta loodusväärtuslikud objektid

Looduskaitsealise väärtusega objektidena, mida mingil põhjusel ei ole (või ei ole veel) kaitse alla võetud, on käesolevas analüüsis määratletud ELF-i (Eestimaa Looduse Fond) poolt inventeeritud alad, märgalad, Natura 2000 varinimekirja alad, inventeeritud poollooduslikud kooslused, ürglooduse raamatu objektid (nt rändrahnud, paljandid jne).

Kaitsestaatuseta loodusväärtuslikud objektid ei välista tuulikute ehitamise võimalust. Kuna üldjuhul on inventuurid koostatud mõnda aega tagasi, on asjakohane tuulepargi detailsema planeeringu käigus viia läbi ala ülevaatus, mille raames selgitatakse välja ala või objekti looduskaitsealine väärtus ja tuulepargi rajamise võimalikkus.

Tösis tähelepanu vajavate aladena on analüüsis käsitletud ka osade tõenäoliselt ebasobivatele aladele ametkondade ettepanekul määratud täiendavad puhveralad (nt kotka ja must-toonekure püsielupaik jne). Kaardile kantud puhveralade täpne ulatus on esitatud KSH aruande ja protsessi köites.

2.2.2.4 Mälestised ja pärandkultuuri objektid

Mälestised ja pärandkultuuri objektid võivad, kuid ei pruugi olla lähedalasuvate tuulikute poolt negatiivselt mõjutatavad. Kuna mälestiste olemus (visuaalse väärtusega objektid, kaevetööde suhtes tundlikud objektid, jms) on suures ulatuses varieeruv, varieerub ka tuuliku võimalik mõju neile.

Analüüsi koostamisel on kaardile kantud mälestised kultuurimälestiste riiklikust registrist ning maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust „asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“.

Mälestised ja pärandkultuuri objektid ei välista tuulikute ehitamist, kuid tuuleparkide planeerimisel tuleb arvestada mälestiste paiknemise ja pärandkultuuri inventeerimise tulemustega (inventeerimine ja kaardistamine teemaplaneeringu koostamise hetkel koostamisel) igal konkreetsel üksikjuhul eraldi.

2.2.2.5 Maavarad

Analüüsi koostamisel on kaardile kantud maardlad kui tõsist tähelepanu vajavad alad. Senises tuuleparkide planeerimise praktikas ei ole maardla olemasolu tuulikute rajamist välistav asjaolu, kuid tuulepargi planeerimisel/projekteerimisel tuleb vaadelda igat konkreetset üksikjuhtu eraldi. Lähtuda tuleb iga konkreetse maardla olemusest – maavara liigist, maavaravaru staatusest, maavaravaru paiknemisest maapõues, eeldatavast kaevandamise perioodist, kaevandamise (eeldatav) tehnoloogiast jms.

2.2.3 Põhimõtteliselt sobivad alad

GIS-analüüsi meetodile tuginedes on kaardile kantud tõenäoliselt ebasobivate alade ning täiendavat tähelepanu vajavate alade kriteeriumid koos puhveralaga. Kriteeriumite puhul on lähtutud kehtivast seadusandlusest ning puhverala määramisel kohalike omavalitsuste ja ametkondade poolt protsessi käigus kujundatud seisukohtadega. Elamute, puhkealade ja üldkasutatavate hoonete ümber kantud puhverala ulatuse määramisel on arvestatud kohalike elanike meelsust ja ettepanekuid.

Tuuleparkide arendamiseks põhimõtteliselt sobivate aladena (analüüsi kaardil valge ala) on käesolevas teemaplaneeringus määratletud tõenäoliselt ebasobivatest ja täiendavat tähelepanu vajavatest aladest ning puhverala ulatusest välja jäävad alad. Need on alad, kus teadaolevalt ei asu eelnevates pt 2.2.1 ja 2.2.2 loetletud välistavaid kriteeriumeid ning puhveralaid ning kuhu põhimõtteliselt oleks võimalik tuuleparkide planeerimine.

Põhimõtteliselt sobivaid alasid täpsustati (vähendati) omavalitsustelt ja ametkondadelt saadud informatsiooni alusel ning seejärel valiti välja võimalikud elektrituulikute arendusalad.

2.2.4 Võimalikud elektrituulikute arendusalad/ arenduspiirkonnad

Võimalike elektrituulikute arendusalade väljaselgitamine on toimunud tihedas koostöös kohalike omavalitsustega.

Võimalikud elektrituulikute arendusalad selgusid kohalike omavalitsuste eelistuse alusel. Alade määramisel on kohalikud omavalitsused lähtunud geoinformaatilisest analüüsikaardist ning lokaalsel tasandil teadaolevast, sh subjektiivse iseloomuga, informatsioonist. Seetõttu kattuvad osadel juhtudel võimalikud elektrituulikute arendusalad tõenäoliselt ebasobiva alaga (N: põhikaardil kajastuv elamu on hävinud) või täiendavat tähelepanu vajava alaga (N: maakonnaplaneeringuga määratud roheline võrgustik või väärtuslik maastik, kuhu elektrituuliku paigutamise eeldustega ei kaasne olulist negatiivset mõju).

Lisaks võimalikule elektrituulikute arendusalale on kaardile kantud võimalik elektrituulikute arenduspiirkond. Kuna analüüsi täpsus on määratud eeskätt kasutatud kaardikihtide ja andmebaaside täpsusega ning tuleneb maakonnaplaneeringu üldistusastmest, ei tohiks tuuleparkide täpsemal planeerimisel arendusala piire üksüheselt järgida. Seetõttu on arendusalade piire üldistatud ning kaardile kantud ka arenduspiirkonna piir. Detail- või teemaplaneeringu ala määramisel tuleb lähtuda käesoleva teemaplaneeringuga määratud võimalike elektrituulikute arenduspiirkondade piiridest. Detail- või teemaplaneeringu võib algatada ka käesoleva planeeringuga määratud arenduspiirkonna osale. Detailplaneeringu või üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu koostamise käigus täpsustuvad nii tuulikute asukohad kui selguvad täiendavad tuulikute rajamist välistavad kriteeriumid (nende olemasolul), mille arvestamine maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus ei olnud planeerimistasandist tulenevalt võimalik.

Alljärgnev peatükk annab iseloomustuse iga võimaliku elektrituuliku arendusala kohta. Väljatoodud asjaolud on aluseks detail- või teemaplaneeringu lähteseisukohtade koostamisel ning annavad potentsiaalsele tuulikupargi arendajale täpsemat informatsiooni konkreetse ala kohta.

3 Teemaplaneeringu lahendus

3.1 Võimalike elektrituulikute arendusalad

Kehtestatav teemaplaneering annab kõigi võimalike elektrituulikute arendusalade kohta arendusala ja selle lähipiirkonda iseloomustava informatsiooni. Esitatud informatsioon kriteeriumite lõikes on abimaterjaliks tuuleparkide täpsemal planeerimisel.

Alljärgnev tabel on esitatud näitena (antud etapis on tabelandmed juba muutunud), kuna teemaplaneeringu protsessi käigus toimub võimalike elektrituulikute arendusalade ja nende piiride järjepidev täpsustamine, mistõttu muutuvad ka tabelandmed. Tabelandmed arendusala kohta seisuga september 2010 on esitatud teemaplaneeringu portaalis eraldi failina. Andmed täpsustatakse pärast teemaplaneeringu eskiislahenduse tutvustamist, kui on selgunud arendusalad ja alade piirid.

Näide: Ala: P28 - Pärnumaa, Vändra vald (lisandub väljavõtte ortofotost, mis hõlbustab ala tuvastamist)

1.	Ala pindala		703 ha		
2.	Tuuleressurss				
	Kriteerium	Ala sees	Ala lähedal	Kommentaar	
3.	Asustusala	Elu ja ühiskondlik hoone		x	Lähimad hooned asuvad ca 500 m ja nende 1000 m puhver hõlmab ala osaliselt
		Elamumaa (ühiskondlike hooneteta)		x	Lähim elamumaa ca 450 m, puhke- ja elamumaa puhver hõlmab ala osaliselt
4.	Puhke- ja virgestusalad				Lähim puhkeala (RMK) ca 7 km
5.	Väärtuslikud maastikud				Vihtra-Suurejõe-Kurgja väärtmaastik ca 2,3 km
6.	Muinsuskaitse				Võidula mõisa park ca 0,4 km
7.	Surnuaiad				Lähim kalmistu ca 6 km kaugusel (Ülejõe talu)
8.	Roheline võrgustik		x		Rohevõrgu struktuurid (tuumala) katavad ala osaliselt
9.	Looduskaiste	Kaitseala			Kurgja Linnutaja talu maa-ala ca 5,5 km
		Hoiuala			Pärnu jõe hoiuala ca 5,6 km
		Püsielupaik	x	x	Piirneb Mädara ja Kullimaa metsise püsielupaikadega, mille kollane puhver ala servadele ulatub. Lisaks hõlmavad ala osaliselt Võidula must-toonekure püsielupaikade punased puhvid. Samade püsielupaikade (+ Kobra väike-konnakotka) kollased puhvid hõlmavad ala täielikult.
		Kaitsealused liigid		x	Must-toonekure (I) elupaikade(2) punased puhvid ulatuvad alale. Metsise (II) elupaiga kollane puhver ulatub ala servadele.
		Täpsustamata kaitstav liik			
		Kaitstavad looduse üksikobjektid			Männiku mänd ca 5,1 km
		Vääriselupaik			VEP nr. 111094 piirneb alaga
		Natura 2000			Piirneb ca 3,5 km ulatuses Linnumängu loodusalaga
		Natura 2000 varinimekirja alad			Kellissaare ca 3 km
		Märgala			Kellissaare raba (rabametsa-osa) ca 3,2 km
		ELF-i poolt inventeeritud alad	x		Võidula Pärnikaru kuusik ja männik
		poollooduslikud kooslused			Lähim ca 43 km
		Ürglooduse raamatu objektid			Allikõnnu Nuudi karjamaakivi ca 5,9 km
		Projekteeritav kaitseala			Piirneb Kullimaa metsise ja must-toonekure püsielupaigaga
Kaitsestaatuseta liigid			Ojasilm ca 5,2 km		
10.	veekogud			x	Võidula peakraavi piiranguvöönd
11.	maavarad				Laudaru kruusamaardla ca 1,6 km
12.	Infra-struktuur	Maantee			Rõusa-Käru kõrvalmaantee ca 150 m
		Kõrgepingeliin al 35 kV			Paide-Türi-Vändra ca 0,6 km
		Raudtee			Lähim asub ca 9 km
		Gaasitrass			D kategooria gaasitorustik ca 1,6 km
13.	Riigikaitseobjektid (sh õhuseireradarid)				Suurejõe riigikaitsemaa ca 7,3 km
14.	Lennundus				Pärnu lennuväli ca 46 km

3.2 Võimalike tuuleelektrijaamade võrguga liitumine

Tuuleelektrijaamade puhul on üheks ülioluliseks teemaks toodetava elektrienergia suunamine üldisesse elektrivõrku. Seetõttu on teemaplaneeringu üheks eesmärgiks määratleda elektri ülekandeliinide põhimõttelised asukohad.

Eesti elektrisüsteem¹ ühendab omavahel Eestis paiknevad elektrijaamad, võrguettevõtjad ning elektritarbijad. Eesti elektrisüsteem omakorda kuulub suurde sünkroonselt töötavasse ühendsüsteemi BRELL, mille moodustavad Eestiga vahelduvvooluliine pidi ühendatud naaberriigid Läti ja Venemaa ning omakorda nende naabrid Leedu ja Valgevene. Alates 2006.a lõpust on Eesti ja Soome vahel ka alalisvooluühendus tänu merekaablile Estlink, mis ühendab piiratud mahuga ka Balti riikide ning Põhjamaade elektrisüsteemid.

Eesti elektrisüsteemi omapäraks on asjaolu, et enamik genereerivatest võimsustest on välja arendatud Narva piirkonnas, kuid tarbimiskeskused on välja kujunenud Eesti teistes piirkondades (põhilised koormustsentrivid on Tallinnas, Tartus ja Pärnus ning nende ümbruses).

Tulenevalt sellest on Eesti 330 kV elektrivõrk välja arendatud kahel põhisuunal:

- ida-lääne (ehk Narva-Tallinn) suund – Põhja ja Lääne-Eesti piirkondade toiteks,
- põhja-lõuna (ehk Narva – Tartu) suund – Venemaa ja Läti vaheliseks transiitühenduseks ja Lõuna-Eesti piirkondade põhitoiteks.

Probleemiks on 330 kV võrgus ida-lääne suunalise ülekandevõimsuse ammendumine seoses Tallinna piirkonna suure tarbimise kasvu ja Eesti-Soome alalisvoolu merekaabli rajamisega. Samuti on probleemiks põhja-lõuna ja ida-lääne suunaliste 330 kV võrguosade väga nõrk omavaheline seotus. Süsteemi varustuskindluse seisukohalt ei ole soovitatav, et mõlemad suunad algavad samast alguspunktist (Narvast), kuid teistes otstes (Tallinnas, Tartus ja Pärnus) on nende omavahelisteks sidemeteks vaid piirkonna sisesteks vajadusteks rajatud 110 kV elektriliinid. Probleemi lahendamiseks on vajalik ehitada Tartu-Sindi-Harku 330 kV õhuliin, mis suurendab elektrivõrgu läbilaskevõimet ning parandab Tallinna, Pärnu ja Tartu elektrivarustuse töökindlust. Lähiaastatel (suurusjärg 5 aastat) on reaalne Tartu-Sindi 330 kV õhuliini rajamine, Sindi-Harku 330 kV õhuliini rajamine toimub tõenäoliselt pikemas perspektiivis (5+ aastat).

Rahvusvaheliste ühenduste osas on lähiaastatel reaalne EstLink 2 (Püssi-Anttila) rajamine. Vajalik on ka Eesti-Läti vahelise täiendava ülekandeliini rajamine, kuid selle osas on veel palju täpsustamist vajavat (käesoleval ajal on kõne all kaks

¹ Vastavalt elektrituruseadusele on süsteem elektrienergia tootmise ja edastamise tehniline süsteem, mille moodustavad Eesti territooriumil asuvad elektrijaamad ning neid üksteisega, tarbijatega ja teiste riikide elektrisüsteemidega ühendav võrk koos vastavate juhtimis-, kaitse- ja sidesüsteemidega (§3).

põhimõttelist trassivarianti – Sindi alajaamast mööda maismaad Riia suunas või Saaremaa kaudu Kura poolsaarele kulgev ülekandesüsteem).

Elektrituulikute poolt toodetav elekter on üldjuhul vahelduvvool (AC) pingel 20 kV (erandina vahemikus 10-35 kV). Tuuleelektrijaamas „kogutakse“ elektrituulikute poolt toodetav elekter maakaablitega kokku tuuleelektrijaama alajaamas. Selles alajaamas tõstetakse pinge võrguga liitumisega (liitumispunktiga) samale pingele.

Tuuleelektrijaamade liitumine põhivõrguga toimub üldjuhul 110 kV või 330 kV pingel. Üksikute tuulikute ja suhteliselt väikeste võimustusete (parimatel juhtudel kuni mõni megavatt, maksimaalselt 10 MW) korral võib osutada võimalikuks liitumine ka jaotusvõrku (näiteks 35 kV pingel, kuid ka sellisel juhul on vajalik kooskõlastus põhivõrguga).

Tuuleelektrijaama alajaam ja liitumispunkt põhivõrguga võivad paikneda füüsiliselt väga lähedikkude või kuni kümnete kilomeetrite kaugusel. Tuuleelektrijaama ja liitumispunkti vaheline ülekandesüsteem on üldjuhul õhuliin (liitumisel pingel 110 kV seega siis 110 kV kõrgepinge õhuliin), maakaablid on oluliselt kallimad (4-10 korda kallim) ja nende kasutamine on majanduslikel põhjustel vähem eelistatud. Maakaabelliini kasutamine võib osutada asjakohaseks suhteliselt väikese võimsusega tuuleelektrijaamade (kuni ca 10 MW) liitumisel kuni ca 10 km kaugusel (maks ca 20 km), sellisel juhul on kaablis kasutatav pinge ca 35 kV.

Tuuleelektrijaama on võimalik võrku liita lisaks olemasolevates alajaamades ka olemasolevale (näiteks 110 kV või ka 330 kV) kõrgepingi liinile uue alajaama ehitamisega.

Reaalse liitumise teostamiseks ei pruugi piisata ainult liitumispunktini jõudmisest ning liitumispunkti ehitamisest/rekonstrueerimisest. Tulenevalt kogu süsteemi toimimise vajadusest võib osutada vajalikuks mahukad ehitus/rekonstrueerimistööd ka mujal põhivõrgus (näiteks olemasolevate 110 kV või 330 kV liinide rekonstrueerimine). Seeläbi võib võimaliku liitumise maksumus osutada väga kõrgeks.

Alljärgneval skeemil on kirjeldatud 3 hüpoteetilist tuuleelektrijaama paiknemist olemasoleva põhivõrgu suhtes ning sellest tulenevaid võimalikke üldiseid liitumislahendusi. Käesoleva planeeringu koostamisel ei koguta/analüüsita üksikasjalikku informatsiooni konkreetsete olemasolevate alajaamade ega ülekandeliinide tehnilise seisukorra, koormuse ja võimalikkuse kohta liituda sinna täiendavaid elektritootjaid. Seega on esitatud situatsioonid lihtsustatud. Reaalsuses on rohkem asjaolusid, mida tuleb konkreetsete projektide edasisel arendamisel täpsustada ja sellele vastavalt detailsed lahendused välja töötada.

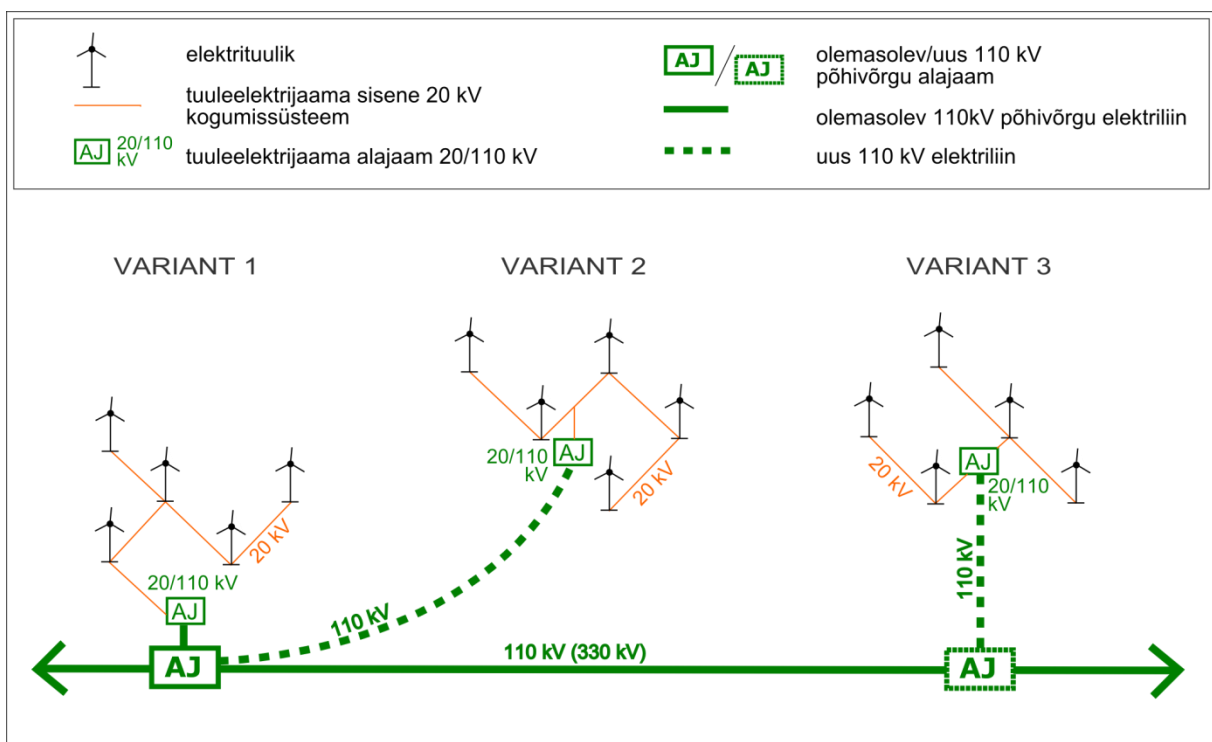
- Variant 1. Tuuleelektrijaam paikneb olemasoleva alajaama vahetus läheduses. Sellisel juhul on tuuleelektrijaama alajaam (20/110 kV või 20/330 kV) mõistlik ehitada vahetult olemasoleva 110 kV või 330 kV alajaama kõrvale/lähedale. Põhivõrguga liitumise kontekstis on selline situatsioon kõige lihtsamini lahendatav nii tehniliselt kui ülekandeliiniga seonduvates maaomandi küsimustes.

- Variant 2. Tuuleelektrijaam paikneb olemasolevast 110 kV või 330 kV alajaamast suhteliselt kaugel.

Sellisel juhul on tuuleelektrijaama alajaam (20/110 kV või 20/330 kV) mõistlik ehitada tuuleelektrijaama keskossa ning leida asukoht uue 110 kV või 330 kV elektriliini rajamiseks olemasolevasse 110 kV või 330 kV alajaama. Uue ülekandeliiniga on seotud võimalikud keerukad kokkulepeteni jõudmine maomanikega.
- Variant 3. Tuuleelektrijaam paikneb olemasolevast 110 kV või 330 kV alajaamast kaugel, kuid suhteliselt lähedal olemasolevale 110 kV või 330 kV ülekandeliinile.

Sellisel juhul on tuuleelektrijaama alajaam (20/110 kV või 20/330 kV) mõistlik ehitada tuuleelektrijaama keskossa ning rajada uus 110 kV või 330 kV alajaam olemasoleva 110 kV või 330 kV liinile. Vajalik on leida asukoht uue 110 kV või 330 kV elektriliini rajamiseks uude 110 kV või 330 kV alajaama.

Uue alajaama ehitamine on kulukas, kuid see võib olla siiski ratsionaalne, sest seeläbi väheneb uue ülekandeliini ehitamise pikkus ning tekib rohkem variante selleks sobilikuma trassi valikuks.

3.3 Teemaplaneeringuga seatavad tuuleenergeetika arendamise põhimõtted ja teemaplaneeringu elluviimise võimalused

3.3.1 Tuuleenergeetika arendamise põhimõtted

Käesolev teemaplaneering määratleb võimalikud elektrituulikute arendusalad. Arendusaladel toimub tuuleparkide planeerimine läbi piirkonna üld-/teema-/ või detailplaneeringute (vt pikemalt pt 3.3.3). **Tuuleparkide täpsemalt planeerimisel tuleb arvestada käesolevas teemaplaneeringus väljatöötatud tuuleparkide arendusalasid iseloomustava kriteeriumite kogumiga (31 kriteeriumit, mis on toodud ptk 3.1 esitatud tabelite esimeses tulbas). Täpsema planeeringulahenduse väljatöötamisel tuleb analüüsida võimalikku elektrituulikute arendusala käesoleva planeeringuga määratud 31 kriteeriumi lõikes.** Juhul, kui mõni nimetatud kriteeriumitest ei ole enam asjakohane (N: piirangut põhjustav muinsuskaitsealune objekt on Muinsuskaitseameti andmetel hävinud), ei ole põhjalikum analüüs vajalik.

Elektrituulikute võrku ühendamisel tuleb järgida järgmisi põhimõtteid:

- Tuuleelektrijaamade sisene alla 35 kV (elektrituulikute ja alajaama vaheline) ülekandesüsteem tuleb rajada maa-aluste kaablitega.
- Alajaamade ja liinide kavandamisel ja ehitamisel tuleb lähtuda sellekohastest spetsiifilistest nõuetest/normidest (näiteks Majandus- ja kommunikatsiooniministri 26.03.2007. a määrus nr 19 *Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord*).
- Uute ülekandeliinide rajamisel tuuleelektrijaama alajaama (näiteks 20/110 kV) ja võrguga liitumise alajaama (110 kV või 330 kV) vahel tuleb trassivalikul vältida Natura 2000 alasid. Natura 2000 alale on uute ülekandeliinide rajamine võimalik vaid erandkorras muude reaalsete trassivariantide puudumise korral. Sel juhul tuleb teostada vastavasisuline keskkonna-aspekte käsitlev töö (tänapäevase praktika ja seadusandluse kontekstis KMH, KSH või nn Natura hindamine) tagamaks minimaalset negatiivset keskkonnamõju tekitav lahendus.
- Uute ülekandeliinide rajamisel tuuleelektrijaama alajaama (näiteks 20/110 kV) ja võrguga liitumise alajaama (110 kV või 330 kV) vahel tuleb vältida maakonna ja omavalitsuste üldplaneeringutes fikseeritud väärtuslikke maastikke. Neile aladele on lubatud kaabelliini rajamine.

Tulu kogukonnale

Teemaplaneering sätestab, et ka võimalike elektrituulikute aladeks valitud aladel ei ole kohalikul omavalitsusel tingimata vajalik arendusprojekte edendada niikaua, kui ei ole sõlmitud omavalitsusele majanduslikku tulu genereerivat kokkulepet või ei ole jõustunud vastavasisuline seadusemuudatus (vt pikemalt ptk 3.3.2).

Arendusaladel tuuleparkide planeerimisel tuleb arvestada keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusel väljatöötatud leevendavate meetmetega (täiendatakse KSH aruande valmimisel).

3.3.2 Kompensatsioonimehhanismid kohaliku kogukonna hüvanguks

Tuuleenergia arendused võivad kaasa tuua märkimisväärseid positiivseid hüvesid, kuid samas kaasnevad nendega eeskätt lokaalsel tasandil mõjud, millest osasid peetakse negatiivseks. On küsitud, et kas kohalikud kogukonnad, kes otseselt puutuvad nende mõjudega kokku, saavad piisavalt osa nende projektidega teenitavast tulust.

Mujal maailmas, sealhulgas Euroopa Liidu maades on olukord tuuleenergia arendustega kaasneva majandusliku mõjuga kohalikele kogukondadele erinev. Kogukonnale hüvede andmise tava on tugevamini juurdunud riikides, kus tuuleenergia arendamine on toimunud kauem ja see omab suuremat osakaalu. Kasutusel on mitmeid erinevaid skeeme - võimaluste telje ühes otsas on läbirääkimised arendaja ja kogukonna vahel iga juhtumi puhul eraldi ning telje teises otsas on kasutusel selged sissetöötatud paikapandud protseduurid.

Eestis avaldub teatud mõju kohalikule kogukonnale juba praegu. Maismaatuulikute puhul on kasusaajateks maaomanikud, kes on näiteks sõlminud rendilepingud (või muud kasutusõigust võimaldavad kokkulepped) tuulikupargiga. Lisaks kaasneb tuulikute projektidega teatud hulk ajutisi ja hilisemaid püsivaid töökohti, mis võivad olla täidetud kohaliku tööjõuga. Märksõnadena väärub mainimist veel kohaliku infrastruktuuri areng ja maamaks. Loomulikult on tuuleparkidel üldine majanduslik mõju, mis kaudselt jõuab kogu ühiskonda.

Mitmed arendajad toetavad majanduslikult kohalikku elu-olu. Seni parimaks toimivaks praktikaks saab pidada OÜ 4 Energia poolt rakendatavat toetust (5 krooni toodetava MWh kohta) kohalikele MTÜ'le.

Siiski tuleb tõdeda, et kuna tuulepargid on Eestis veel suhteliselt vähelevinud ja olemaolevad pargid eksisteerinud kõigest 5-6 aastat, siis pole üldist praktikat Eestis veel välja kujunenud.

Käesolevas teemaplaneeringus tehakse ettepanek tuuleelektrijaamade arendamisel rakendada alljärgnevat rahalisi meetmeid kohaliku kogukonna elu-olu edendamiseks.

- **Variant 1. Kokkulepped projektide kaupa**

Edasisel tuuleelektrijaamade arendamisel võib kasutada kohaliku omavalitsuse ja arendaja vahelisi konkreetse arendusprojekti kontekstis toimuvat koostööd, leidmaks lahendusi kohaliku elu-olu edendamiseks. Näiteks kohaliku infrastruktuuri (eeskätt teed) ehitamine või rekonstrueerimine, mis on vajalik nii tuuleelektrijaama rajamiseks/toimimiseks kui muudeks piirkondlikeks vajadusteks.

Senised sellealased kokkulepped sõlmitakse sageli küll planeeringu koostamise või KSH/KMH menetlemise ajal, kuid siiski ei ole tegemist planeeringu osaks olevate tegevustega ning sellealaseid kokkuleppeid ei saa fikseerida planeeringuga.

Kõnealuse variandi plussiks on selle realiseeritavus olenemata variandis 2 kirjeldatavast seadusandluse loomisest või mitteloomisest (ja selleks kuluvast ajast).

Olulisimateks riskideks võib olla:

- Osapoolte (kohalik omavalitsus/MTÜ ja arendaja/tootja) vahelise vähene usaldus ja võimekus koostada pikka aega kestvad „vettpidavad“ lepingud.
- Oht, et kogutava raha kasutamine/jagamine ei kujune õiglaseks.
- Oht, et kohalik omavalitsus on läbirääkimistel väiksema spetsiifilise teadmisega osapool ja seetõttu kujuneb kokkulepe ebaõiglaseks kallutatuks.

- **Variant 1A. Vabatahtlik koostöö Arendaja/Tootja ja kohaliku omavalitsuse poolt initsieeritud MTÜ vahel**

Variandis 1 kirjeldatud lahenduse elluviimine nõuab kohalikult omavalitsuselt oskusteavet ja haldussuutlikkust küllaltki spetsiifiliste läbirääkimiste pidamiseks ja mõlemapoolsete õiglaste ja realistlike lahenduste väljatöötamiseks.

Käesoleva planeeringu raames tehakse ettepanek rakendada juhul, kui omavalitsusel puudub täpsem regulatsioon, alljärgnevat lahendust.

- Arendajapoolse huvi korral piirkonnas tuuleenergeetikat arendada asutab kohalik kogukond/omavalitsus mittetulundusühingu (MTÜ ... Valla Tuuleenergia Fond). MTÜ eesmärgiks on konkreetsesvallas elektrituulikutega toodetava elektri eest raha kogumine ning kogutava raha haldamine ja kasutamine kohaliku elu-olu parandamiseks (põhimõtted fikseeritakse põhikirjas).
- MTÜ ja arendaja sõlmivad koostöö leppe, mille alusel kohustub arendaja/tootja tasuma MTÜ'le toodetava elektri eest 0,1 euro senti kilovatt-tunni elektrienergia eest.
 - o Koostöölepe tuleb sõlmida selliselt, et see kestaks edasi ka tuuleelektrijaama omanike muutuse korral.
 - o Koostöölepe tuleb sõlmida selliselt, et variandis 2 kirjeldatud seadusemuudatuse korral väheneks MTÜ'le makstav osa seadusest tuleneva kohalikele omavalitusele tasutava summa võrra.
 - o MTÜ'le tasutavat summat võib osapoolte kokkuleppel vähendada kui arendaja/tootja panustab mõnel muul viisil kohaliku elu-olu edendamisse (näiteks infrastruktuuri rajamine nii tuulepargi kui avalikes huvides, mida on mõistlikum organiseerida otse arendaja/tootja poolt, mitte läbi MTÜ) või muudel asjaoludel mis selguvad läbirääkimiste käigus.

- MTÜ korraldab kogunenud vahendite eesmärgipärase kasutamise kohaliku elu-olu parandamiseks selleks sobivaimal moel.

Sarnaselt variandis 1 kirjeldatule on kõnealuse variandi plussiks selle realiseeritavus olenemata variandis 2 kirjeldatud seadusandluse loomisest või mitteloomisest (ja selleks kuluvast ajast).

Olulisimateks riskideks võib olla:

- Osapoolte (kohalik omavalitsus/MTÜ ja arendaja/tootja) vahelise vähene usaldus ja võimekus koostada pikka aega kestvad „vettpidavad“ lepingud.
- Oht, et kogutava raha kasutamine/jagamine ei kujune õiglaseks.

- **Variant 2. Seadusliku maksu või tasu rakendamine elektritootja toetuse osaliseks suunamiseks kohalikku omavalitsuse eelarvesse**

Vastavalt elektrituruseadusele (§59) on tootjal õigus saada põhivõrguettevõtjalt toetust tuulest toodetud elektrienergia eest 84 senti ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest.

Käesolev teemaplaneering teeb ettepaneku algatada seadusemuudatus (eeskätt näiteks Maksukorralduse seadus, Elektrituruseadus ja Keskkonnatasude seadus) selliselt, et makstavast 84 sendisest² toetusest näiteks ca 82,5 senti makstaks tootjale ja ca 1,5 senti (0,1 euro senti) kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

Eeldades hüpoteetilise 2 MW võimsusega tuuliku aasta tootlikkuseks 7,5 GWh laekuks sellisel juhul kohaliku omavalitsuse eelarvesse ühe tuuliku eest ca 115 000 krooni (7500 eurot).

Nimetatud abinõu muudaks tuuleenergeetika arendamise kohalike omavalitsuste jaoks reaalseks abinõuks, mille abil on võimalik kohalikku elu edendada.

² 2010 aasta sügisel on ühiskonnas (ajakirjandus, poliitikud, konkurentsiamet jt) elavnenud diskussioon energeetika arengute osas, millest ühe teemana tõuseb esile tuuleenergeetikale makstava toetuse määr, mida mõningate hinnangute alusel peetakse liiga kõrgeks.

Käesoleva töö raames ei ole võimalik täpselt teada energeetika, sh tuuleenergeetika, toetuskeeme tulevikus, kuid ettepanek on, et mistahes viisil toetuskeeme ümber kujundades oleks üheks tuuleenergeetika tootmisel kasu saavaks osapooleks kohalik omavalitsus. Põhjuseks on asjaolu, et vastasel korral on omavalitsuste motivatsioon tuuleenergeetikat toetada üldjuhul madal, sest sellega kaasneks liiga vähe lokaalselt positiivset võrreldes võimalike lokaalsete negatiivsete mõjudega.

3.3.3 Teemaplaneeringu elluviimine läbi järgnevate planeeringute

Käesolev maakonnaplaneeringu teemaplaneering on aluseks tuuleenergeetika teema/ ja detailplaneeringute koostamisele kohalikus omavalitsuses. Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu alusel ei väljastata projekteerimistingimusi, kuna käesoleva planeeringulahenduse üldistusaste ning teema aktuaalsus nõuab üksikasjalikuma avaliku planeerimisprotsessi läbiviimist.

Järgneva üksikasjalikuma planeeringu koostamisel tuleb planeeringuala määramisel aluseks võtta teemaplaneeringu kaardile kantud võimaliku tuuleelektrijaama arenduspiirkonna piir. Detail- või teemaplaneeringu võib algetada ka käesoleva planeeringuga määratud arenduspiirkonna osale. Detailplaneeringu või üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu koostamise käigus täpsustuvad nii tuulikute asukohad kui selguvad täiendavad tuulikute rajamist välistavad kriteeriumid (nende olemasolul), mille arvestamine maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus ei olnud planeerimistasandist tulenevalt võimalik.

TEEMAPLANEERINGU KAARDID

1. Saare, Hiiu, Lääne ja Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringu kaart. M 1:100 000 või 1:125 000
2. Tuulikuparkide asukohtade sobivuse üldistatud analüüsikaart. M 1:100 000.
3. Tuulikuparkide asukohtade sobivuse üksikasjalik analüüsikaart. M 1:20 000 (väljatrükki ei teostata, esitatud .pdfina, ametkondlikuks kasutamiseks MapInfo failid).

